

Kauppias Johannes Arhippainen kuollut.

(Nelisenkymmentä vuotta sitten otettu kuva Arhippaisesta).

Kun kauppias Johannes Arhippainen täytti pari vuotta sitten tuon kunnioitettavan iän, 70 vuotta, ei hänessä silloin eikä vielä myöhemminkään näkynyt sanottavasti erikoisia vanhuuden merkkejä. Hän oli elämänsä loppuun asti terve ikään kuin tervainen honka tuolla Karjalan saloilla. Nyt tämä honka kuitenkin äkkiä kaatui sydänhalvauksen uhrina kotonaan Karjaalla viime kuun 20 p:nä. Niin menetti seuramme ja karjalainen työvainio jälleen pitkäaikaisen vanhemman karjalaispolven työntekijän ja uurastajan.

Kauppias Arhippainen eli harvinaisen rikassisältöistä aitokarjalaista hengenelämää, mikä tuli parhaiten esille silloin kuin tuli puheeksi kotiseudun muistot. Hänellä oli erikoisen hyvä muisti ja monen monet nuoremman poven karjalaiset saivat häneltä syvällisiä tietoja Vienan Karjalan entisestä rikkaasta hengenelämästä.

Seuramme asiakirjat kertovat vainajan, joka oli syntynyt Kiestingin Kiisjoella lokakuun 8 päivänä 1879, olleen sekä seuramme edeltäjän »Vienan Karjalaisten Liiton» että tämän järjestön nimen muututtua Karjalan Sivistysseuraksi sen johdossa. Edellisessä hän oli johtokunnan jäsenenä vv. 1910—11 ja jälkimmäisessä samanlaisessa luottamustehtävässä vv. 1917—1919 ja vv. 1927—1930. Olipa Arhippainen julkisessa luottamustehtävässä seurassamme tai niiden ulkopuolella, oli hän aina mukana työssämme ja tuskin oli mitään huomattavampaa seuramme järjestämää tilaisuutta, ettei hän olisi niihin ottanut osaa. Eikä työskentely karjalaisella työvainiolla ollut aina helppoa. Muistellemme tällöin esim. vuosia 1910—11, jolloin venäläinen vainokausi oli parhaimmillaan, jolloin pappismunkki Kyprianuksen työ karjalaisen sivistyksen ja kansallisen herätyksen tukahuttamiseksi oli tuottanut hallowaa silloisen valtiiovallan tukemana ja jolloin karjalaiset työntekijät olivat valtiiovallan silmälläpidon alaisina.

Vastoinkäymiset eivät sittenkään voineet sammuttaa silloisten johtomiesten sisäistä vapauden tulta. Siksi häneltäkin työ Karjalan hyväksi oli aina rakas ja siksi mekin, jälkeensä jääneet muistellemme ahkeraa uurastajaa kaivaten ja hänen muistoaan kunnioittaen!

*

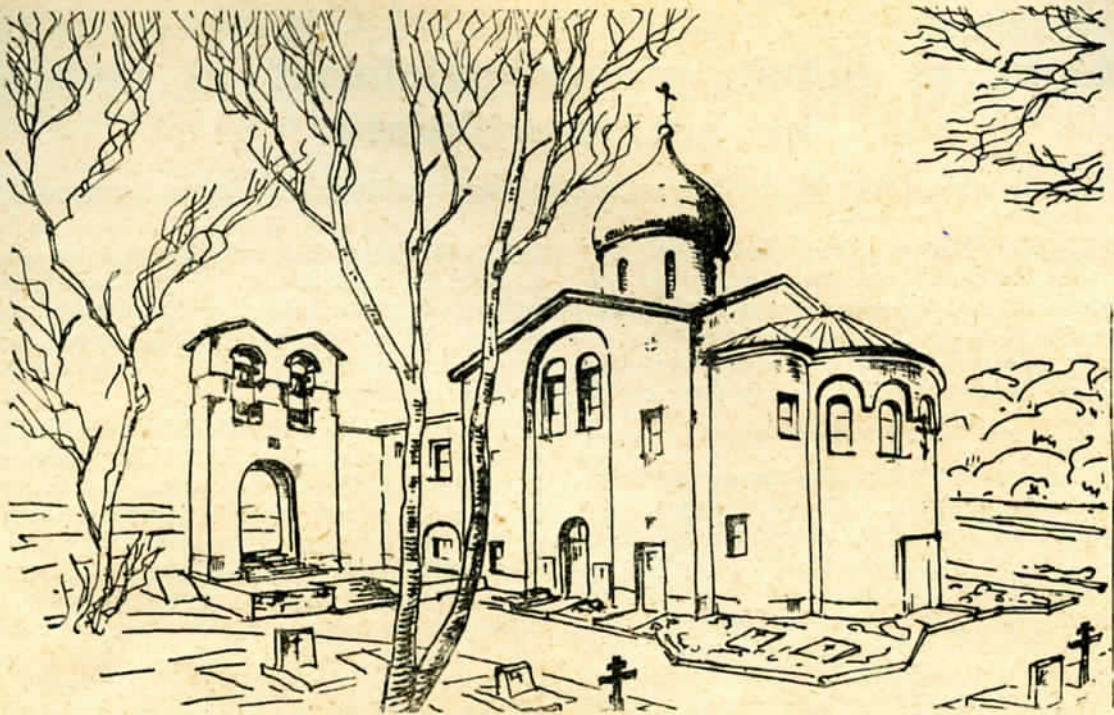
Johtaja Johannes (Janne) Arhippaisen ruumiinsiunaus toimitettiin Karjaan kauppalaan hautausmaalle sunnuntaina elokuun 25 päivänä 1951. Vainajaa oli saapunut saattamaan sukulaisia, ystäviä ja tuttavvia. Pastori Tapani Repo suoritti kanttorin ja kuoron avustamana kreikkalaiskatolisin menoin ruumiinsiunauksen, mikä juhlava toimitus liikutti saattoväen kyyneliin asti. Hautaa umpeen luotaessa veisattiin virsi 600 ja laulettiin Haapasalon »Kanteleeni».

Valtaisa seppelten ja kukkien määrä oli todistuksena siitä, miten suuri surevien joukko jäi kaipaamaan poismennyttä vainajaa. Karjalan Sivistysseuran seppeltä laskiessaan puhui opettaja V. Keynäs palauttaen mieliin vainajan elämänvaiheita ja lausuen tunnustuksen sanoja hänen arvokkaasta ja monitahoisesta elämäntyöstään Karjalan miehenä. Puhe on julkaistu alempana. Myös monet tukkuliikkeet olivat seppelien, kukin ja adressein muistaneet pitkäaikaista asiakastaan.

Kukkaiskummun alla lepää vainaja taivaan pyörryttävän, kuulaansinisen korkeuden muodostaessa rauhan temppelein lepopaikan ylle. Saattoväki siirtyi vainajan kotiin viettämään hänen muistoaan.

Opettaja Keynään esittämät muistosanat kauppias Johannes Arhippaisen haudalla.

Ihmisen sivuuttaessa 70 vuotta, niinkuin se henkilö, jolle nyt suoritamme viimeistä palvelusta, teki pari vuotta sitten, tulee mieleen eletty elämä ja sen varrella tapahtuneet tärkeimmät vaiheet. Näissä muistoissa toistuvat sekä surut että ilot, myötä- ja vastoinkäymiset ja ennenkaikkea kysymys siitä, mitä hän on saanut pysyvää aikaan täällä vaeltaessaan. Näitä muistoja omasi kauppias *Juhani Arhippainen* suuret määrät. Hän eli usein niissä, nautti niistä saaden usein iloa, mutta myöskin mielen apeutta. Ne, jotka tarkemmin vainajaa tunsivat, tietävät, että hän eli rikasta henkistä elämää. Se pursusi mainaisista karjalaisista hetteistä, kalevalaisista perinteistä. Hänen ajatusmaailmansa usein siirtyi Kiestingin ulapoille, tuonne Tuoppa- ja Pääjärven tienoille, rakkaille syntymäseuduille, jonka elämässä hän näki paljon enemmän kaunista ja arvokasta kuin me monet muut näemme. Niissä muisteloissa hän usein eli ja saattoi meidät toisetkin niistä osalliseksi. Monet tutkijat ovat käyneet häneltä tietoja saamassa, viimeksi Karjalan Sivistysseuran palveluksessa oleva karjalaisten kiertokauppaa tutkiva henkilö. Hänellä olikin aina tarjottavana arvokasta muinaistietoutta. Mutta toisellakin tavalla kauppias Arhippainen antoi henkisiä aarteitaan meidän toisten ihailtavaks. Usein hän kirjoitteli

Uuden kreikkalaiskatolisen kappelin peruskiven laski tämän kuun 2 päivänä piispa Aleksanteri Helsingissä.

seuramme lehteen kuvaavia kirjoituksia ja nostatti esille kysymyksiä, joihin meidän toisten oli kiinnitettävä huomiota. Hän on esimerkiksi siinäkin, että hän teki elämänsä varrella muistiinpanoja tapahtumista. Ne hän aikoi jättää seuramme arkistoon tutkijain käytettäväksi.

Muinaisessa Karjalassamme eli jokaisessa kunnassa miehiä, jotka olivat muita kuuluisampia. Sellaisiin kuuluu Arhippaisten suku. Niiden sukujen myöhemmät jälkipolvet useat siirtyivät tänne Suomeen ja niiden joukossa tapaamme jättiläishahmoja, joita emme ehkä ole aina osanneet oikealla tavalla arvioida heidän elässään, mutta joiden merkitys on selvinnyt vasta heidän siirrettyään iäisyyteen. Sellainen karjalaisuuden vaalija ja tukipylväs oli edesmennyt kauppias Arhippainen. Hänen elämänsä liittyy Karjalan heimon kansalliseen herätysliikkeeseen. Se jakaantuu kahteen osaan, kotiseudulla suoritettuun ja täällä Suomessa jatkettuun työhön. Kun v. 1906, Karjalan kansallisen liikkeen herätyksen aikoina karjalaiset perustivat oman valistusjärjestönsä, Karjalan Sivistysseuran edeltäjän, »Vieuan Karjalaisten Liiton», oli vainaja sen johtomiehiä, ja kun hän myöhemmin siirtyi vakinaisesti asumaan tänne Suomeen, jatkui hänen työnsä Karjalan hyväksi aina kuolemaansa asti etupäässä seuramme puitteissa. Hänen asiantuntemustaan ja tietojaan seurassamme tarvittiinkin. Siksi hän oli useaan otteeseen seuramme johtokunnan jäsenenä. Taloudellisesti oli hän valmis tukemaan seuramme työtä vuodesta toiseen ja hänen kirjoituksiaan on lehtemme vuosikerroissa luettava. Mutta hän tahtoi muutenkin tukea karjalaisten hyviä pyrkimyksiä, lähinnä avustamalla

karjalaisia varattomia opiskelijoita Suomen kouluissa. Yksityisesti hän tuki näitä. (Niinpä hän avusti ja tuki yhdessä veljiensä kanssa edesmennyt pastor Paavo Saarikoskea.) Mutta kymmenkunta vuotta sitten hän perusti erikoisen, itsensä ja vaimonsa Katrin nimeä kantavan rahaston seuramme hoidettavaksi ja sen korkovaroja tullaan käyttämään karjalaisen nuorison parhaaksi.

Olen tahtonut tässä kiinnittää huomiota Juhani Arhippaisen elämään vain karjalaisuuden miehenä. Siinä hän onkin esimerkillinen meille jälkeensijäville. Karjalaisuutta ja sen aarteita hän tahtoi vaalia ja kunnioittaa, koska hän tiesi niiden arvon.

Karjalan Sivistysseura tuntee kaipausta hänen poismenonsa johdosta. Se tietää erään tärkeän tukipylvään kaatuneen työnsä vainiolta. Näitä vanhoja karjalaistyön sankareita ei ole monia enää elossa ja luonnon lain mukaan hekin siirtyvät vuorollaan iäisyyteen, mutta meillä on varmuus siitä, että heidän tilalleen nousee toisia, nuorempia voimia karjalaisaralle ja siitä me olemme iloisia.

Kun me laskemme nämä vaatimattomat kukukset vainajan haudalle viimeiseksi tervehdykseksi seuramme puolesta, teemme sen kiittollisin mielin. Hän jätti meille kauniin ja velvoittavan muiston isänmaataan rakastavasta miehestä, henkilöstä, jolle Karjala oli rakas ja jolle hän antoi parhaat voimansa. Me valitamme sitä, että kuulun Arhippaisten suvun eräs haara lakasi olemasta. Tämän haaran viimeinen miespuolinen jäsen teki kunnialla tehtävänsä, kaikella sillä tarmolla ja kyvyllä, jonka hän omisti. Kunnia hänen muistolleen!